

DOCUMENTE PRIVIND CONTRIBUȚIA ARMATEI ROMÂNE DIN BANAT, ÎN RĂZBOIUL ANTIHITLERIST, ÎN OCTOMBRIE 1944

(I)

Cercetarea sistematică, unitară și detaliată a contribuției Armatei 1-a române în războiul antihitlerist, începînd de la 23 August 1944, în faza inițială la realizarea cu succes a operației strategice de acoperire a fronturilor, urmărită pe zone și condiții specifice, la nivelul Marilor unități și unități din subordine, implicînd activitatea desfășurată în cîmpul tactic de detașamentele operative, unitățile și subunitățile de diferite arme angajate în misiuni mai reprezentative, ansamblul activităților desfășurate pe plan organizatoric pentru transformarea teritoriului în factor de putere, respectiv pe plan logistic, relevă prin asamblare un efort militar cu largă amplitudine, desfășurat susținut, cu continuitate, operativitate și competență, avînd implicații pozitive asupra desfășurării ulterioare a operațiunilor militare din zonă¹.

De remarcat că acoperirea strategică, executată cu promptitudine de armata română „din momentul participării sale la războiul antihitlerist”², în condițiile în care a fost realizată, s-a evidențiat prin „ingeniozitatea deosebită a organizării și realizării”³.

S-a menționat că „modul cum a fost concepută și organizată acoperirea în Transilvania și Banat, constituie un caz unic în istoria războaielor, rezultat al unei analize științifice a condițiilor concrete existente în

¹ Vezi în acest sens: *Istoria Poporului Român*, culegere de lecții, (coordonator: Colonel Gheorghe Stoian), Editura Militară, București, 1983; *Istoria Militară a Poporului Român*, culegere de lecții, (coordonatori de ediție: Colonel Petre Ilie, Colonel Mihai Inoan), Editura Militară, București, 1979; General-maior dr. Ion Cupșa, *Armata Română pe frontul antihitlerist, studiu operativ-tactic*, Editura Militară, București, 1973; General-locotenent dr. Ilie Ceaușescu, Colonel dr. Florian Tucă, Maior dr. Mihail E. Ionescu, Căpitan Alesandru Dușu, *România și marea Victorie, 23 august 1944—12 mai 1945*, Editura Militară, București, 1985; Colonel Gheorghe Romanescu, Colonel Leonida Loghin, *Cronica participării armatei române la războiul antihitlerist*, Editura Militară, București, 1971; General-locotenent Ion Șuța, *Infanteria română, contribuții la istoricul armei*, vol. II, Editura Militară, București, 1982; Colonel Dumitru Enache, Locotenent-colonel Constantin Tatu, *În primul eșalon*, Editura Militară, București, 1970; *Arhiva Ministerului Apărării Naționale* (în continuare: A.M.Ap.N.), fond 1, dos. nr. 224, dos. nr. 266, dos. nr. 228; General-locotenent (r.) Ion Șuța, *Dimensiunea istorică a primei operații a Românilor în războiul antihitlerist*, Editura Facla, Timișoara, 1985.

² General-locotenent Gheorghe Logofătu ș.a., *Elemente de strategie militară*, Editura Militară, București, 1975, p. 216.

³ *Ibidem*.

acest spațiu geografic la acea dată⁴. Formarea începînd de la 23 August 1944 de către Armata Română a unui nou front împotriva Wehrmachtului, în Transilvania și Banat a asigurat un vast cap de pod ce a permis concentrarea unor importante forțe Sovietice și Române pentru acțiunile ofensive ce au urmat⁵. De remarcat că în literatura de specialitate a fost subliniată importanța strategică a Banatului, cu accent asupra acțiunilor de luptă care au avut loc în decursul lunii septembrie 1944⁶. Potrivit prevederilor Directivei operative nr. 51 din 29 septembrie 1944 a M.St.M., Armatei 1-a română i s-a încredințat misiunea de a acționa în Crișana și Banat. Despre acest spațiu denumit într-un studiu „compartimentul de vest”⁷ s-a menționat că „slujea la superlativ țelurile strategice ale Comandamentului Suprem Sovietic. Avansat mult înspre vest, el oferea spații largi, plasate deosebit de favorabil pentru organizarea unor mari operații ofensive care să-și îndrepte săgețile dinspre Timișoara, prin Budapesta spre Viena, țintind inima Europei Centrale și dinspre Arad, prin Debrețin spre Praga, în patruleterul Boemiei, considerat polul strategic al continentului european”⁸.

În diversele documente militare publicate sînt rediate diferite aspecte referitoare la acțiunile de luptă la care au participat Marile Unități și unitățile armatei române din Banat, după 23 August 1944⁹.

Efectuarea unor investigații sistematice, pentru a se introduce în circuitul științific diversele categorii de documente militare (cu precădere extrase din Jurnalele de operații, de cert interes istoriografic) spre a se reda în plenitudinea sa activitatea desfășurată de Armata Română din Banat, respectiv în trecere prin această parte a țării în octombrie 1944, spre zona de operații, nu este lipsită de interes, chiar dacă din punct de

⁴ Colonel I. Cupșa, *Armata română în lupta pentru libertate, independență și unitate politică*, în volumul: *Unitate și continuitate în istoria poporului român*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1968, p. 373.

⁵ Colonel dr. Gheorghe Romanescu ș.a., *Istoria infanteriei române*, II, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985, p. 315—324; A.M.Ap.N., fond 1, dos. nr. 226, dos. nr. 228.

⁶ Colonel Nicolae Constantin, *Insemnătatea operativ-strategică a Banatului în contextul luptelor din toamna anului 1944*, în *Analele Banatului*, Istorie, I, 1981, p. 225—228; Monica Andone, *Luptele din Banat (septembrie 1944) oglindite în documentele germane*, în *Idem*, p. 235—239; Colonel dr. Leonida Loghin, *Contribuția Armatei Române la apărarea orașului Timișoara în septembrie 1944*, în *Idem*, p. 229—233; Eugen Bantea, *Operația română de acoperire, septembrie 1944 în sud-vestul României*, Editura Militară, București, 1985.

⁷ Colonel (r.) Gheorghe David, *Particularități de ordin strategic și tactic ale operației de acoperire (august—septembrie 1944)*. În *File de istorie Militară a Poporului Român* (coordonator: General-maior dr. Ilie Ceaușescu), vol. 5—6, Editura Militară, București, 1979, p. 289.

⁸ *Ibidem*.

⁹ *Documente privind istoria militară a poporului român*, 7 sept.—25 octombrie 1944, Editura Militară, București, 1984; *Pentru Eliberarea Patriei*, Documente, extrase din presă, memorii cu privire la lupta poporului român pentru eliberarea Patriei de sub jugul fascist (23 august—25 octombrie 1944), colectiv de autori, Editura Militară, București, 1972; Viorel Faur, Valeriu A. Giuran, *Documente și memorii privind luptele pentru eliberarea Banatului și Crișanei (august—octombrie 1944)*, (II), în *CRISIA*, XI, 1981, p. 259—231; Colonel Antone Marinescu ș.a.; *Pe drumurile biruinței, 23 august 1944—12 mai 1945*, Extrase din Jurnalele de operații ale unor mari unități, unități și subunități române participante la războiul antihitlerist, Editura Militară, București, 1984.

vedere al confruntărilor propriu-zise conțin elemente informaționale limitate.

Reflectarea amplitudinii problemelor cu specific militar, din octombrie 1944, la nivelul diferitelor eșaloane aflate în sud-vestul țării (chiar dacă se referă la aspecte organizatorice, logistice, efectuarea unor marșuri, instrucție sau paza unor sectoare) apare totuși utilă pentru a se zăgrăvi cât mai fidel, prin intermediul documentelor, imaginea eforturilor depuse în condiții date precum și desfășurarea în timp și spațiu a acestor pregătiri. Deși limitat, acest segment nu trebuie să lipsească din *CRONICA DOCUMENTARĂ A CONTRIBUȚIEI ARMATEI ROMÂNE DIN BANAT ÎN RĂZBOIUL ANTIHITLERIST*, a cărei elaborare reprezintă o necesitate indiscutabilă.

Având în vedere importanța consemnărilor făcute de *JURNALELE DE OPERAȚII* ale Marilor Unități și a unităților din subordine, în limita spațiului grafic alocat pentru o lucrare, s-au grupat în această primă și scurtă prezentare, diverse extrase, eșalonate cronologic, fără a se epuiza acest filon arhivistice extrem de abundent.

În prima parte a lucrării sînt supuse atenției un număr de 24 diferite extrase, provenind din 16 fonduri, care redau activitățile din 1 și 2 octombrie 1944. În funcție de emitent: 2 extrase provin de la nivelul Corpului 7 Armată; 10 de la nivelul unor divizii (D. 2 I.; D. 4 I.; D. 5 I.; D. 14 I.; D. 15 I.; D. 19 I. — *din care unele de instrucție*); 2 extrase din Jurnalul de operații al Brigăzii 19 Infanterie și 10 extrase emanînd de la diverse regimente.

Din economie de spațiu grafic, în lucrare nu au putut fi cuprinse extrase de la toate Marile Unități și unitățile care au activat într-o formă sau alta pe teritoriul Banatului și nici redate în întregime aceste extrase, din care unele consemnează preocupări militare specifice. Evident apare necesară continuarea acestor investigații pentru a se atașa date cât mai reprezentative, cu eventuale detalii din care se pot desprinde aspecte semnificative, ca o componentă a unui eventual corpus.

Din aceste documente (extrase) rețin atenția unele aspecte: măsurile luate pentru continuarea procesului de instrucție pentru luptă a recruților prin executarea de trageri cu armamentul cu care nu s-a mai tras; ordinul trimis de Armata 1-a română, potrivit căruia de la 1 octombrie 1944, *Corpul 7 armată* precum și *Brigada 19 Infanterie* au intrat operativ sub ordinele *Armatei 46 Sovietice (General Slemîn)*; rezultatele unor informații verificate și a rapoartelor înaintate de *Divizia 14 Infanterie Instrucție* privind localitățile ocupate de inamic; deplasările efectuate de unele unități în zonă, precizări referitoare la etapele stabilite, locul de staționare etc.; trimiterea unor detașamente în misiuni precizate ex. conform ordinului Corpului 7 Armată nr. 25561 din 1 octombrie 1944, secția a(nti) c(ar) Slt. Badiu se deplasează la dispoziția Detașamentului maior Săvoiu spre a bara unele comunicații; detalii asupra unor incursiuni ale aviației inamice; unele precizări referitoare la activități organizatorice (ex. constituirea Bateriei a 4-a în cadrul *Regimentului 42 Artilerie*; mențiuni privind ordinul telegrafic al M.St.M., nr. 225.051 din 30 septembrie 1944, prin care s-a dispus Diviziei 15 Infanterie vărsarea de per-

sonal *Armatei 1-a române*; indicarea ordinului de reorganizarea *Diviziei 19 Infanterie* potrivit prevederilor stabilite de M.St.M.; unele măsuri pentru începerea imediată a organizării dispusă la nivelul *Regimentului 1 Dorobanți* din compunerea organică a *Diviziei 2 Infanterie* etc.).

Din suita acestor activități, executate de diferitele Mari Unități și unitățile din subordine, aflate în aceste zile pe teritoriul Banatului sau în pregătire să se deplaseze spre și din zonă, se desprinde cu evident relief, promptitudinea, competența și exigența cu care s-a trecut la aplicarea ordinelor primite, fapt notabil.

VALERIU A. GIURAN

ANEXE

I

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL CORPULUI 7 ARMATA,
DIN 1 OCTOMBRIE 1944

1 octombrie 1944

I. Situația forțelor

a) Trupele amice

- Se continuă cu programul de instrucție, executându-se trageri cu armamentul cu care nu s-a tras pînă în prezent.
- Se execută lucrări de organizarea terenului.
- La Deta a sosit Cartierul Div(iziei) 20 Sovietice. Dinspre Soșdia trec mereu unități Sovietice spre vest.
- Armata 1-a (Română) cu nr. 42 763/1944, înreg. la nr. 25 577/1977 (1944)/Dosar nr. 33, vol. I. fila 388/ne comunică, că începînd cu data de 1 octombrie, C(orpul) 7 A(rmată) și Brig(ada) 19 inf(anterie) intră sub ordinele Armatei 46 Rusă — Generalul Slemîn — din punct de vedere operativ.

b) Inamicul

- Récunoașterile trimise raportează că Pereosova, Gherman, Jamul Mare și Stamora Germană se găsesc în miinile Germanilor care au acolo trupe moto-mecanizate.
- Orele 17. Div(izia) 14 Inf(anterie) Instrucție raportează că verificate pînă la orele 16, următoarele localități ocupate de inamic: Gaiul Mare, Gaiul Mic, Stamora Germană, Gherman, Jamul Mare și Clopodia.

II. Ordine date: (.)

Arhiva Ministerului Apărării Naționale (în continuare: A.M.Ap.N.), fond 342, dos nr. 94, f. 1-bis.

II

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 2 INFANTERIE,
DIN 1 OCTOMBRIE 1944

1 octombrie 1944

(....) 4/ La ora 19,30, se dă unităților următorul ordin special nr. 17:

DIVIZIA 2-a INFANTERIE
STAT MAJOR, Biroul 3
Nr. 15 153P(unct de) C(omandă) ORȘOVA
1 octombrie 1944, ora 19
Exemplarul nr. 7.

Secret

ORDIN SPECIAL Nr. 17

Cu începere din ziua de 2 X (1)944, dispunerea unităților Diviziei 2-a se modifică după cum urmează:

— Reg(imentul) 31 Dorobanți cu P.C. și un Batalion la Tufari iar cu un batalion la Comarnic.

— Reg(imentul) 1 Dorobanți în întregime în Orșova.

— Reg(imentul) 9 Artilerie în întregime în Orșova.

Deplasarea începe la 2 X (1)944, ora 4.

Restul unităților, E.N.I., și formațiuni de serviciu rămân neschimbate.

Comandantul Diviziei 2-a Infanterie
General /ss./ D. TudoseLt. Colonel /ss./ Popescu
Șeful de Stat Major

A.M.Ap.N., fond 507, dos. nr. 73, f. 94—96.

III

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 4 INFANTERIE,
DIN 1 OCTOMBRIE 1944

1 octombrie 1944

Unitățile Diviziei 4-a Infanterie se pun în marș. Deoarece Vîrciorova este distrusă, cantonarea Diviziei la sfîrșitul etapei 2-a va fi zona: Topleț — Comarnic — Jupalnic.

În seara zilei unitățile ajung în zona Topleț — Comarnic — Jupalnic.

A.M.Ap.N., fond 509, dos. nr. 14, f. 103.

IV

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 15 INFANTERIE,
DIN 1 OCTOMBRIE 1944

1 octombrie 1944

(....) În după amiaza zilei se primesc instrucțiunile nr. 67 000 din 29 septembrie a.c., ale M.St.M., secția 1-a, relativ la refacerea M(arilor) U(nități) operative și contribuția celorlalte comandamente și M(ari) U(nități) la această refacere.

Din aceste instrucțiuni rezultă că Divizia 15-a Inf(anterie) nu intră în compunerea Armatei operative. Va contribui însă prin cadre, armament, diverse materiale și cai, pentru completarea M(arilor) U(nități) operative.

Timp frumos, drumurile sînt desfundate din cauza ploilor din zilele precedente.

A.M.Ap.N., *fond* 520, dos. nr. 13, f. 130/1.

V

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 19 INFANTERIE, DIN 1 OCTOMBRIE 1944

1 octombrie 1944

Conform ordinului Corpului 7 Armată, se pune la dispoziția Diviziei 14-a Inf(anterie) una secție obuziere Skoda 100 din Reg(imentul) 42 Art(ilerie).

Se continuă recunoașterile în tot sectorul Diviziei.

La ora 9,30, un avion german a lansat 2 bombe pe șoseaua dintre Toager — Ciavos, asupra unei coloane aliate /Rusă/ care se mișca pe acea comunicație.

Compania 3-a din Batal(ionul) I/ Reg(imentul) 94 Inf(anterie) care se găsea în poziție la Macedonia a fost înlocuită cu 2 plutoane din Comp(ania) 10/ Batal(ionul) III/ Reg(imentul) 95 Inf(anterie).

Compania a trecut un batalion la Ciacova.

Trupe Ruse care treceau prin Mодоș către vest la ora 12, au fost bombardate de către aviația inamică. Antiaeriana rusă a reacționat.

O parte din coloana motorizată Rusă care se găsea la Rolad (Dolad?) a plecat spre Gir.

La ora 14,45, o coloană Rusă a intrat în comuna Gab, unde face rechiziții în cai și căruțe.

Conform ordinului Corpului 7 Armată nr. 25 561 din 1 oct. 1944, Secția 75 A.c. s.lt. (sublocotenent) Badiu se deplasează la dispoziția Detașamentului Maior Săvoiu, amplasîndu-se în măsură a bara comunicațiile Detta (Deta) — Voiteg și Mănăștur — Voiteg.

A.M.Ap.N., *fond* 524, dos. nr. 58, f. 68.

VI

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL BRIGĂZII 19 INFANTERIE, DIN 1 OCTOMBRIE 1944

Duminică 1 octombrie 1944

Detașamentul Dunărea

Patrulele trimise raportează că trupele Aliate au depășit Dubova.

A.M.Ap.N., *fond* 52, dos. nr. 2, f. 129.

VII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 31 DOROBANȚI
(INFANTERIE), DIN CĂMPUNEREA ORGANICĂ A DIVIZIEI 2 INFANTERIE,
DIN 1 OCTOMBRIE 1944

1 octombrie 1944

În această zi Regimentul a ajuns la Orșova ci (și) fiind Duminecă a fost în repaus. În cursul zilei a primit următorul ordin de recunoaștere:

Ordin de recunoaștere nr. 16 (...)

A.M.Ap.N., fond 1052, dos. nr. 4, f. 45.

VIII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 94 INFANTERIE,
DIN 1 OCTOMBRIE 1944

1.10.1944

Conform ordinului telefonic al Brigăzii 19 Infanterie, Regimentul 94 Infanterie se regroupează în comuna Lăpușnicul, unde așteaptă ordinul de deplasare spre localitatea Iablanita.

În sectorul Grupării Colonel Ionescu nu s-a semnalat nici o activitate.

A.M.Ap.N., fond 1093 dos. nr. 1, f. 9.

IX

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 95 INFANTERIE,
DIN 1 OCTOMBRIE 1944

1 octombrie 1944

Dislocări: Compania 3-a din Batalionul I/ (Regimentul) 94 Inf(anterie) care se găsea pe poziție la Macedonia, în sectorul regimentului, a primit ordin în noaptea de 1—2 octombrie, să se deplaseze la Ciacova, la unitatea de origine.

A fost înlocuită în poziție de două plutoane din Compania 10 (a) din (Batalionul) III/ (Regimentul) 95 Infanterie.

Dispozitivul sectorului în urma acestei modificări este arătat în schița nr. 1 și 2.

A.M.Ap.N., fond 1094, dos. nr. 11, f. 11.

X

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 96 INFANTERIE
DIN 1 OCTOMBRIE 1944

1 oct. 1944

S-a continuat cu lucrările de organizarea terenului li (și) s-au luat măsuri de construirea podului peste canalul Bîrzava care a fost aruncat în aer de către Plutonul Pioneri ce a fost dat ca întărire Detașamentului 6 Vînători (...).

A.M.Ap.N., fond 1095, dos. nr. 6, f. 131.

XI

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 42 ARTILERIE, DIN 1 OCTOMBRIE 1944

1 X 1944

Se dă ordin de constituirea Bateriei 4-a și încadrarea ei cu secția respectivă.
Timpul ploios, drumuri desfundate.

A.M.Ap.N., *fond 1244*, dos. nr. 10, f. 16.

XII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL CORPULUI 7 ARMATĂ, DIN 2 OCTOMBRIE 1944

2 octombrie 1944

I. Situația forțelor (. . .)

II. Desfășurarea operațiunilor

Trupele amice au intrat în Clopodia, Jamul Mare și Gherman, care au fost eliberate de inamic.

Grupul 19 cercetare raportează că recunoașterile trimise spre sud-est au luat legătura cu Batalionul 1000 B la Ferendia / raport operativ nr. 92, dosar nr. 32, vol. II, fila 96/.

III. Starea atmosferică

Timp ploios.

Șeful de Stat Major C(orpul) 7
A(rmată)
Colonel Al. Lișcu

Șeful Bir(oului) 3 operații
Căpitan C. Bălănescu

A.M.Ap.N., *fond 342*, dos. nr. 94, f. 2—3.

XIII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 2 INFANTERIE, DIN 2 OCTOMBRIE 1944

2 octombrie 1944

1/ Schimbări în dispozitiv executate în cursul nopții

— Reg(imentul) 1 Dorobanți s-a deplasat din Ogradena Veche la Orșova.
— Reg(imentul) 31 Dorobanți cu comanda și un batalion s-a deplasat din Orșova la Tufari și Caraomnic (Comarnic).

— Diviz(ionul) 1/ Reg(imentul) 9 Art(ilerie) s-a întrunit în Orșova.

2/ Dispozitivul Diviziei 2-a la data de 2 oct. 1944

Este cel din schița anexă (. . .).

A.M.Ap.N., *fond 507*, dos. nr. 73, f. 96—97.

XIV

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 4 INFANTERIE, DIN 2 OCTOMBRIE 1944

2 octombrie 1944

Divizia continuă marșul și în seara zilei ajunge și staționează în zona: Lăpuș-niceș — Petnic — Jablanița — Mehadia.

P(unct de) C(omandă) Divizie la Jablanița /de la 2 X (1944), ora 12/.

A.M.Ap.N., fond 509, dos. nr. 14, f. 103.

XV

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 5 INFANTERIE, DIN 2 OCTOMBRIE 1944

2 octom(brie) 1944

I. Situația

1. Unitățile Diviziei au reluat mișcarea în dimineața zilei pe itinerariul: Vinju Mare — Simian — T. Severin — Virciorova — Orșova — Mehadia — Plugova.

2. Recunoașterea satului Jupalnic a raportat că localitatea aceasta este plină de trupe românești iar la Gura Văii nu poate intra în nici un caz Regt. (Regimentul) 32 D(orobanți).

3. Din acest motiv se modifică astfel cantonarea unităților, pentru noaptea de 2/3 octom(brie) 1944:

— R(egimentul) 8 D(orobanți)+E.N.I. în Orșova;

— R(egimentul) 32 D(orobanți) în satul Schela Cladovei.

II. Activitatea comandamentului (...)

A.M.Ap.N., fond 511, dos. nr. 26, f. 249.

XVI

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 14 INFANTERIE INSTRUCȚIE, DIN 2 OCTOMBRIE 1944

2 octombrie 1944

I. Starea atmosferică

Timp friguros — ploaie.

II. Desfășurarea acțiunii

Orele 9,30: Recunoașteri de cavalerie din Grupul 19 Cavalerie trimise spre Bejan aduc informația că Bejanul este ocupat de inamic.

Orele 18,45: Patrurile de recunoaștere trimise de Det(așamentul) Vt. (Vânători) în direcția Stamora Germană, raportează că satul este liber de inamic.

Orele 23,00: Incursiuni trimise de Regt. (Regimentul) 6 Vt. (Vânători) spre Gaiul Mare au găsit satul neocupat de inamic.

A.M.Ap.N., fond 519, dos. nr. 22, f. 31—32.

XVII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 15 INFANTERIE
DIN 2 OCTOMBRIE 1944

2 octombrie 1944

Unitățile se deplasează în zona Hinova — Rogova — Vinju Mare — Bucura, conform ordinului de operații nr. 22.

Domnul șef de Stat major este trimis înainte la P(unetul de) C(omandă) al C(orpului) IV A(rmată) pentru a stabili posibilitățile de execuție a Instrucțiunilor nr. 67 000/1944.

În cursul zilei se primește de la M.St.M., ordinul telegrafic nr. 225 051 din 30 septembrie a.c., prin care se ordonă a se vărsa Armatei l-a următorul personal: (...).

A.M.Ap.N., fond 520, dos. nr. 13, f. 230/1.

XVIII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL DIVIZIEI 19 INFANTERIE,
DIN 2 OCTOMBRIE 1944

2 octombrie 1944

Patrulele trimise în cursul nopții de 1/2 oct., pînă la frontieră, raportează că nu s-a observat nimic important.

La orele 10,10, un avion inamic de recunoaștere a trecut pe deasupra Ciacovei, venind dinspre vest.

Se continuă lucrul la organizarea terenului și executarea programului de instrucție.

Rușii au capturat în satele Modoș și Conac un număr de 22 nemți /poliție și grăniceri/ care au fost predați Comandamentului Diviziei 19-a Inf(anterie) pentru a fi trimiși la Corpul 7 Armată.

În satele Gier, Toager și Ciavos sînt cantonate trupe Ruse iar pe șoselele Peciul Nou — Giulvăz spre Foieni, Cruceni, se mișcă coloane Aliate /Ruse/.

După ocuparea satului Modoș de către Ruși, inamicul s-a retras spre Becike-rekul Mare.

Se primește ordinul nr. 670 000 al Marelui Stat Major din 28 sept. 1944, prin care se prevede reorganizarea Diviziei. În acest scop, în după amiaza zilei au fost convocați la P.C. Divizie în Ciacova, toți comandanții de unități.

Reorganizarea Diviziei se face conform ordinului de mai sus, urmînd ca pînă la 14 oct. crt. Divizia să fie complet organizată.

A.M.Ap.N., fond 524, dos. nr. 58, f. 68—69.

XIX

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL BRIGĂZII 19 INFANTERIE,
DIN 2 OCTOMBRIE 1944

Luni, 2 octombrie 1944

Detășamentul Dunărea

Trupele Aliate au ajuns în regiunea Plavișevița.

Detășamentul Colonel Ionescu

Trupele Aliate au ajuns în regiunea Bozovici.

Detașamentul Reșița

Din informații, trupele noastre au ocupat Oravița.

A.M.Ap.N., fond 52, dos. nr. 2, f. 129.

XX

**EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 1 DOROBANȚI,
DIN COMPUNEREA ORGANICĂ A DIVIZIEI 2 INFANTERIE,
DIN 2 OCTOMBRIE 1944**

2 octombrie 1944

Conform ordinului special nr. 17, trimis cu nr. 15 153 din 1 X 1944, al Div(iziei) 2-a Inf(anterie), regimentul se pune în marș la ora 4, în ordinea: Bat(alionul) I, Comp(ania) Comandă, Comp(ania) A(nti) C(ar), Comp(ania) Pioneri, Bat(alionul) II, pe itinerariul: Ogradena Veche, Ogradena Nouă, Eșelnița, Orșova și ajunge la ora 6 în Orșova, unde cantonează în partea de vest a orașului.

La ora 9, se primește ordinul Div(iziei) 2-a Inf(anterie) Bir(oul) 1, nr. 277/(1)944, prin care se ordonă reorganizarea unităților după tabela de efective trimisă cu numărul de mai sus și care constă în următoarele modificări:

- scoaterea din lucrări a oamenilor din ctg. 1934 și mai vechi;
- înființarea batalionului de marș;
- trecerea aruncătoarelor de 120 mm în dotarea artileriei.

Conform acestui ordin se dau dispozițiuni de organizare în spiritul acestui ordin, la unități și se începe imediat executarea.

Comand. Reg. 1 Dorobanți „Dolj” P.O.

Colonel Gh. Antoniu

Șeful Bir. operații

Locot. Gh. Rizea

A.M.Ap.N., fond 1022, dos. nr. 13, f. 12.

XXI

**EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 9 ARTILERIE,
DIN COMPUNEREA ORGANICĂ A DIVIZIEI 2 INFANTERIE,
DIN 2 OCTOMBRIE 1944**

2 octombrie 1944

Divizionul operativ, în comuna Orșova își aranjează cantonamentul și se face îngrijirea cailor epuizați de marș.

În cazarmă, Divizionul de Aruncătoare continuă organizarea primind material și ceva cai de rechiziție.

Comand(antul) Reg(imentului)

9 Artilerie P(artea) O(perativă)

Lt. Colonel C. Mihăileanu

Șeful Bir(oului)

operații

Locot. Gh. Drăguș

A.M.Ap.N., fond 1214, dos. nr. 8, f. 9.

XXII

**EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 94 INFANTERIE,
DIN COMPUNEREA ORGANICĂ A DIVIZIEI 19 INFANTERIE,
DIN 2 OCTOMBRIE 1944**

2.10.1944

Conform ordinului telefonic al Brigăzii 19 Infanterie, Regimentul 94 Infanterie se deplasează pe itinerariul Lăpușnicel — Petnic — Iablanita, unde cantonează

și așteaptă ordinul pentru îmbarcare pentru a fi transportat pe C.F.R., într-o nouă zonă de concentrare.

A.M.Ap.N., *fond 1093*, dos. nr. 11, f. 9.

XXIII

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 95 INFANTERIE,
DIN COMPUNEREA ORGANICĂ A DIVIZIEI 19 INFANTERIE,
DIN 2 OCTOMBRIE 1944

2 octombrie 1944

Trupa execută programul de instrucție și se continuă organizarea terenului.

A.M.Ap.N., *fond 1094*, dos. nr. 11, f. 11.

XIV

EXTRAS DIN JURNALUL DE OPERAȚII AL REGIMENTULUI 6 VÎNĂTORI P.S.
(INSTRUCȚIE), DIN 2 OCTOMBRIE 1944
DIN 2 OCTOMBRIE 1944

(...) Nr. 9

Partoș, 2 X (1)944, orele 8

Batalionul 6 Vînători

Către

Detașamentul 6 Vtori (Vînători)

Raportez că patrulele trimise pe direcțiile: Partoș — Gaiul Mare și Partoș — Miletocevo, nu au observat nici o mișcare la inamic.

Patrulele nse (noastre) au intrat în Gaiul Mare iar restul Escadronului de Cavalerie este în curs de deplasare către Gaiul Mare.

Comandantul Bat(alionului) 6 Vtori (Vînători)

Maior Bălescu

A.M.Ap.N., *fond 1120*, dos. nr. 18, f. 74.

DOCUMENTS SUR LA CONTRIBUTION DE L'ARMÉE ROUMAINE
DANS LE TERRITOIRE DE LA REGION DE BANAT,
PENDANT LA GUERRE ANTIHITLERISTE, EN OCTOBRE 1944

(Résumé)

On présente 24 différents extraits des documents militaires provenant de diverses Journales d'opérations élaborées par de Grandes Unités et par les diverses unités de l'armée roumaine impliquées dans les opérations et diverses activités militaires spécifiques (organisathoriques, logistiques, continuité d'instruction et quelques passage vers la zone oppérative).